

Ramon Obiols, actor, fotògraf i benefactor

per JORDI MIRALDA i IÑIGO

Ramon Obiols i Compte va néixer a Berga el 5 de desembre de 1887, fill d'una família benestant. De ben jove es mogué per ambients culturals i artístics, sobretot pel teatre, on volia ingressar en aquelles companyies que venien a Berga a l'estiu. La seva mare li ho va treure del cap. Va fer d'aprenent de pintor a Cal Figols, portà la comptabilitat a la botiga de Cal Gatuelles i treballà a la Banca Vigo Ballús i Puig, de la qual també fou accionista. Però no es dedicà gairebé mai professionalment a les dues activitats amb les quals destacà: el teatre i la fotografia.

L'activitat teatral

Ja hem dit que de ben jove s'entusiasjà per aquelles companyies de teatre que anaven, de poble en poble, recorrent tots els indrets de Catalunya. Ramon Obiols volia fer de còmic en la companyia de famós actor Arteaga, de Barcelona. Aquest el va convèncer que l'activitat teatral era poc rendible professionalment i li va dir: "*Si no saps el que és passar gana, vine de còmic*". Als quinze anys féu el paper de Sant Miquel als Pastorets i als disset el de Satanàs. Continuà fent diferents papers de Pastorets al Foment Catòlic i al Patronat fins que tingué 60 anys aproximadament.

Fou molt amic de Ramon Vinyes, que li va escriure algunes obres perquè les interpretés. Entre les quals destaquem el monòleg *La fi d'una grandesa* — que tracta sobre els últims dies de la vida de Napoleó — o l'obra en vers *Blancaneus, dorm*, que dirigí Ramon Obiols i en què

ARXIU CASA CARDONA

Ramon Obiols, un home polifacètic.

el mateix Vinyes interpretà el paper de príncep.

Ramon Obiols fundà i dirigí diverses seccions teatrals d'entitats. Entre elles, les seccions del Cor Unió Berguedana, del Centre Autonomista o l'Agrupació d'Amics del Teatre, ja després de la Guerra Civil.

L'any 1962, en un sopar d'antics Sants, Climent Peix escriví i llegí un poema dedicat a Ramon Obiols, en motiu del seu 75 aniversari, en el qual relacionava les interpretacions teatrals que l'actor havia fet durant la seva vida.

L'activitat fotogràfica

Ramon Obiols també destacà en l'activitat fotogràfica, sobretot en la fotografia de reportatge, és a dir, dels successos i dels importants fets polítics i històrics que s'esdevingueren en la primera meitat del segle XX. També viatjà molt i allà on anava portava la màquina a l'esquena.

Va obrir un petit laboratori, encara que la seva activitat fotogràfica era de vocació i no de professió (malgrat que oficialment era fotògraf de professió, segons el seu carnet d'identitat). Utilitzà la tècnica pigmentària del bromoli i féu nombroses exposicions.

La seva herència

Ramon Obiols era fill d'una família acomodada i al llarg de la seva vida va tenir un caràcter estalviador. Va fer inversions en borsa, entre les quals comprà valors del Banc Exterior de Barcelona que li donaren una forta plusvàlua. A més, tenia nombroses propietats, tant a Barcelona com a Berga mateix.

Ramon Obiols va morir el 21 de gener de 1973. No tenia fills i havia enviuat dues vegades. En el seu testament deixà les seves possessions a institucions benèfiques i a altres entitats. A Berga deixà cases i solars al convent de Sant Francesc, al Santuari de Queralt i a les institucions de Sant Joan de Déu i de Sant Rafael. També en sortiren beneficiats nombrosos coneguts i amics als quals Ramon Obiols deixà petites quantitats. De la lectura del testament se'n desprèn una forta voluntat d'ésser equà-

nim i just davant les institucions benèfiques i religioses i davant aquelles persones que en algun moment determinat el van ajudar en la seva vida. Entre les propietats que han tingut una bona finalitat social destaquem la finca del carrer Torrent de les Flors de Barcelona que manté a l'anomenada Fundació Obiols.

L'Agrupació del Berguedà i la Fundació Obiols

L'Agrupació del Berguedà nasqué el 13 de desembre de 1958. La seva finalitat primordial és, segons diuen els seus estatuts, la "d'agrupar a tots els berguedans residents a la ciutat comtal o entorns, estimular la fraternitat entre els associats i mantenir perenne el caliu entre nosaltres i els de la mateixa comarca, enaltir i promocionar els valors i les bel·leses pròpies del Berguedà, tot plegat amb el desig fervorós de conèixer-nos millor i fomentar els nostres llaços entrançables de germanor."

Ramon Obiols es trobà vinculat a l'Agrupació del Berguedà des dels primers dies. Malgrat que ell no va deixar mai la seva residència habitual de Berga, tenia fortes relacions econòmiques i d'amistat amb la ciutat comtal i la seva segona muller —Teresa Armengou— era de Barcelona. Així, col·laborà activament amb l'Agrupació en totes les seves activitats.

En el seu testament llegà una finca del carrer Torrent de les Flors a una fundació que tindria com a finalitat ajudar en beques a bons estudiants universitaris de la comarca sense massa recursos econòmics. El mateix Obiols establí les bases de les beques que es convoquen anualment sota la responsabilitat de l'Agrupació del Berguedà. Fins ara, han estat uns cinquanta els estudiants que han sortit beneficiats d'aquestes beques. És la forma de perpetuar la memòria d'aquest berguedà senzill, humil i que estimava la seva terra.

LXXV ANIVERSARI

A l'amic R. Obiols

Ressonant per la blancúria dels nevats cimals de Núria, s'ha sentit el crit amic d'un pastor de pell colrada, que té blava la mirada, i el bell nom de **Manelic**.¹

ARXIU J. HUCH

ARXIU CASA CARDONA

Dos retrats de joventut de Ramon Obiols, a principis de segle i l'any 1925.

Desperta els companys d'escena; i rostres de tota mena radiants d'un viu anhel, es retroben a la cita que ha de romandre com fita perenne, en llur cor fidel.

Somniant vestits amb ruixes ve, mig espantat de bruixes i bruixots, en **Garidó**;² i amb la infrangible enteresa, que el féu geni en l'escomesa, hi ha el fogós **Napolé**.³

Perquè en **Josep**⁴ se'n recordi, l'ha avisat el **mestre Jordi**⁵ vingut del pairal Olot; i tots dos prompte acudeixen, i arribant, es descobreixen saludant **Mossèn Janot**.⁶

I l'**Gnom forçut**⁷ arriba, que de Blanca-Neus, la viva mirada, volgué copsar; el vell **Salvi**,⁸ a la festa lluint blanquinosa testa, també vol col·laborar.

El pensament en Titaina, més lleugeret que una daina, ha arribat l'hereu **Eudald**;⁹ i **Mestre Oleguer**,¹⁰ que un dia, de neguit tot ell bullia, riu amb el **Senyor Bancal**.¹¹

Satanàs¹² i **Judas**¹³ vénen perquè els dos rebels entenen, duts per sana intenció, que en aquest venturós dia representen, sols, Talia en la gran reunió.

En dolça companyonia, comparteixen l'alegria que envaeix el noble esbart; i en llurs venes hi crepita tota la joia infinita que en el viure porta l'Art.

Vós un jorn els vau dar vida; i ells amb emoció ungida de rialles i de plors, una garlanda us envien, —que junts amb amor teixien—, feta amb setanta-cinc flors.

I avui aixequen la copa ben alt, amb l'ànima xopa de joia pura en esclat, perquè al vostre aniversari tots, de cor, volen brindar-hi per vostra prosperitat!

CLIMENT PEIX
5-XII-1962

PERSONATGES I OBRES

1. Manelic, de *Terra Baixa*. Àngel Guimerà.
2. Garidó, de *La santa espina*. À. Guimerà.

3. Napoleó, de *La fi d'una grandesa*. Ramon Vinyes (monòleg).
4. Josep, de *La dida*. Serafí Pitarra.
5. Mestre Jordi, de *El ferrer de tall*. S. Pitarra.
6. Mossèn Janot, de *Mossèn Janot*. À. Guimerà.
7. L'Gnom forçut, de *Blanca-Neus, dorm*. R. Vinyes.
8. Salvi, de *De la vora del foc*. Enric Puig i Figa.
9. Eudald, de *Titaina*. À. Guimerà.
10. Mestre Oleguer, de *Mestre Oleguer*. À. Guimerà (monòleg).
11. Senyor Bancal, de *Julieta, filla única*. Josep M. Folch i Torres.
12. Santanàs, de *El bressol de Jesús*. S. Pitarra.
13. Judas, de *Jesús de Natzaret*. A. Guimerà.

ARXIU CASA CARDONA

Una instantània del Molí del Castell, realitzada, l'any 1923, per Ramon Obiols.

NOTES

Agraïm la col·laboració de Climent Peix, de Ramon Coma i Esquiús i de l'Agrupació del Berguedà. Sense ells no hagués estat possible fer aquest article.

Jordi Miralda i Iñigo, llicenciat en Història

INSTRUMENTS MUSICALS
Arpegi

PIANOS, ORGUES
GUITARRES CLASSIQUES DE CONCERT
INSTRUMENTS MUSICALS I ACCESSORIS
SO PROFESSIONAL
EQUIPS D'ALTA FIDELITAT
REPARACIO D'INSTRUMENTS
SONORITZACIO

RONDA MORETA, N.º 4
TELEFON (93) 821 31 02
08600 BERGA (Barcelona)

hormigones

HORMIGONES BERGADAN, S. A.

Planta: Crta. de Sant Fruitós, p. K. 38
Telèfon (93) 825 10 87
OLVAN (Barcelona)

Oficines: Crta. Sant Fruitós, 36, 1.ª, 2.
Telèfon (93) 821 06 04
BERGA (Barcelona)